

הגיליון מוקדש
לעילוי-נשמתו של מורי-
חמי, אשר אהב את התורה
בכל ליבו, נפשו ומאודו,
הרב יוסף ב"ר אברהם ז"ל.
ת. נ. צ. ב. ה.

פרשיית השבוע

מגזין להגות והסברה יהודית

שופטים

תשפ"ו

גיליון מס'

799

חשפט צדק עם עצמי

בין תביעותיהם הנוקבות של מגידי
העיירה לוורט החסידי

שופטים ושטרים תתן לך בכל
שעריך (דברים ט"ז, י"ח)
פרשתנו נפתחת בקריאה "שופטים
ושוטרים תתן לך בכל שעריך" - כאשר לפי
דברי האלשיך הנודעים האדם נדרש לתת
לעצמו שוטרים בכל שערי הגוף ולמלוך
עליהם.

"ונראה שבא להורות, שהאדם צריך
להיות שופט על עצמו, לראות אם מעשיו
מתוקנים; וגם שוטר לעצמו, לראות שיקיים
מה ששפט איך לעשות, ולקנוס עצמו במה
שרואה אופן שיקויים" (מרן הגאון רבי משה
פיינשטיין זצוק"ל-ספר 'דרש משה' על התורה)
אבל כשם שהאדם נדרש לעשות 'משפט
צדק' עם האחר; כך נדרש הוא לעשות כזה

עם עצמו.

הוא צריך (עד כמה שניתן...) להסתכל
לעצמו בלובן של העיניים ולבדוק היטב
האם מעשיו ישרים ונקיים. האם הוא לא
'משחד' את עצמו או מכיר פנים לעצמו.
האם הוא לא 'מעגל פינות' במצוות שבין
האדם לחבירו או שבין האדם לקונו.
בפרט ברקע ימי אלול, ימי חשבון-הנפש
השנתי, וכמו תביעותיהם הנוקבות
והמייסרות של מגידי העיירה לביקורת,
עליו לבחון היטב את מעשיו השפירים הם
אם לאו.

אבל כאן מגיע גם ה'אבל' הגדול.

□ □ □

חז"ל (שבועות ל, א) לימדונו כלל נוסף
בכללי המשפט היהודי (שאמנם לא אמור

בצדק תשפוט עמיתך
- אבל אל תשכח גם
את עצמך...

לפני בעלי-דין באולם הדיונים, אבל בהחלט
נכלל בצו של 'בצדק תשפוט' (בחינו)
שכותרתו 'בצדק תשפוט עמיתך' (או בלשון
הפרשה: 'צדק צדק תרדוף'):

דבר אחר: בצדק תשפוט עמיתך, הוי דן
את חבירך לכף זכות

כמו שלימד מוהר"ן מברסלב זי"ע
בתורותיו, על האדם לדון לכף-זכות גם את
עצמו.

אל לו להיות בבחינת 'בית דין קטלנית',
כזה שדן עצמו רק לחובה באופן עקבי
ואובסיבי.

ישתדל הוא לראות את הטוב שבו, וכך
להצמיח עצמו מעלה-מעלה.

□ □ □

"וכן צריך האדם לחפש ולמצוא בעצמו
מעט טוב ולדון אותו בעצמו לכף זכות, ועל
ידי זה יעלה באמת לכף זכות ויחזור בתשובה
על ידי זה" (ספר 'ליקוטי מוהר"ן")

הפנקסו של החנך

דילמות חינוכיות אקטואליות

תשאירו דלת פתוחה...

סיפור חינוכי מפעים שיכול לשמש גם כהנחה מעשרת לחודש הרחמים

הגאון החסיד רבי שניאור אשכנזי שליט"א מרצה ומשפיע חסידי

היה זה בימי הקורונה, כאשר שבת שאון בתי כנסיות ומדרשות.

אחד מבעלי-התפילה, חזן בבית כנסת גדול, קיבל את הבשורה המרה: אין לו סיבה להגיע לבית-הכנסת, כי הוא צפוי להיות דל ממתפללים, אם בכלל.

הוא הרגיש שברון-לב: הוא לא רגיל לעמוד הצד ולהתפלל בשקט. הוא מרגיש שזה לא זה. הדרך שלו להתקרב להקב"ה בימים הנוראים הוא כשהוא עומד מול קהל גדול ומרגש אותו.

והנה ימים אחדים לפני ראש-השנה ומגיע הטלפון: ישיבה לבעלי-תשובה מתחזקים בשומרון מחפשת בעל-תפילה לימים הנוראים. במושכל ראשון ההצעה לא קרצה לו, הוא חש שההצעה לא הולמת אותו: זה לא הקהל שלו, לא האווירה שלו, איזו אווירה כבר יכולה להיות שם לאדם שרגיל ל'ברוב-עם'. אבל עדיין זה עדיף מכלום: בכל-אופן יש שם 'עמוד', הצורה של יום-הדין אצלו זה לעמוד ולנגן לפני הקהל.

כליל שני של ראש-השנה נעמד אחד הנערים מבני הישיבה ליד הבמה וביקש לומר דבר-מה. המסר המעורר שהוא השמיע, כך התברר לו למפרע, היה שווה את הכל.

הוא סיפר שבא משפחה ליטאית מאוד מכובדת, משפחה מיוחסת. ביום מן הימים, עקב סכסוך עם ראש-הישיבה בה למד, הוא עזב את היהדות ואת משפחתו, כאשר ניתן איתה כל קשר, ואדהכי והכי התגלגל לארץ נכריה-הודו.

תלמודא

חושג תלמודי אחד

א. י. פ.

"סופו ליבשה סליק"

בגמרא במסכת נדרים דף ל, ב שם למדנו כי "הנודר מיושבי יבשה אסור ביורדי הים. ולא באלו ההולכים מעכו ליפו בלבד אלא אפילו במי שדרכו לפרש לים לתקופה ארוכה, הואיל וסופו ליבשה סליק". ובמאירי הסביר שדעתם של יורדי-הים נשואות תמיד ליבשה ולכן הינם בכלל "יושבי היבשה". וצריך ביאור הלא בנוסח המקובל הם בגדר "יורדי-הים" בהיות ושם נמצאים לפרקי-זמן ארוכים וממושכים ומדוע נכליל בלשוננו על "יושבי היבשה" גם נדר על אלו רק בגלל ש"סופו ליבשה סליק".

וידידנו החוקר התורני הרה"ג רבי יחיאל גולדהבר שליט"א כתב לנו פעם: "דברי המאירי, אכן מאירים, בכך שהוא סיבה והסבר: הואיל וכל מטרת ירידתו לים, הוא כדי לשבת אח"כ ביבשה בניחותא ולאכול מלחמו, א"כ כל מאווי ומחשבתו נתונה ומכוון - גם בהיותו יורד בים-ליבשה, וכמאמר הבעש"ט: מקום מחשבתו של אדם - שם הוא! וראיה לדבר מחיות הים העולות ליבשה, נקראות חיות יבשה. והדברים מאירים ומשמחים".

ברשותו נטעים ונוסיף עוד כי הדבר יכול להוות רמז גדול לעבודת ה' לאנשי ה'זבולון לחוף ימים' (או בימי הפגרה דנן) שאם דעתם כל העת נתונה אימתי ישבו ללימוד בבית-המדרש, הרי שהם בבחינת "יששכר" ו"יושבי אוהלים". והבן.

אלא שהשבוע העלינו לדון בסוגיה נוספת הקשורה ליסוד המרכזי של "בנדרים הלך אחר לשון בני-אדם" (שלאור המתבאר לדעת הבבלי הוא יסוד מוסכם על כולם): בגמרא נדרים (כח, ב) למדנו אודות הנודר מחברו הנאה שמותר ללמדו מדרשים הלכות ואגדות. וברשב"א כתב שהנודר סתם הנאה לא מתכוון להנאות מצווה. אולם בר"ן הטעים: "שמצוות לאו ליהנות ניתנו". והוא תימה: שהגם שחז"ל חקקו לנו שמצוות לא נחשבות ל"הנאה" אולם מכל-מקום סוף-סוף האדם נהנה שמחכים בלימוד התורה ומתענג בלימודה, ומבחינת לשון בני-אדם אולי גם זה חשיב "הנאה". (ובפרט תלמיד לרבו שלעיתים מקבלים על זה שכר). ואל תאמר שהביאור הוא שהנאה רוחנית איננה ממשית ולכן איננה בגדר "הנאה", שהרי מצינו כי לדעת רבי אליעזר בן יעקב גם ויתור (כגון שימוש בדרך הפרטית) נחשב הנאה הגם שאין כאן הנאה ממשית ומוחשית.

והלום ראיתי בספר 'משנה התלמוד' שהביא לגבי הנודר שלא יישב בסוכה שאין אסור בישיבה סתם שאינה של מצווה, משום שבנדרים הלך אחר לשון בני-אדם וכוונתם על סוכה כוונתם למצווה ולא לישיבה סתם. וכן ראיתי מביאים מהרמב"ן. וראה עוד ספר מחנה אפרים סימן כ"ה מה שכתב בזה. ולכאורה גם ליפך אפשר שכוונת האדם שמדיר הנאה מחברו - היא להנאה גשמית. והבן.

יום אחד פוגש אותו חבר מהארץ. תחת אחד השיחים הם משוחחים על קשר עם המשפחה. "אין לי שום קשר", הוא מגיב בקרירות. "אני לא משוחח איתם והם לא איתי. הם גם לא רוצים בכך, שמא זה יפגע בשידוך של אחיותיי... אני לא חושב עליהם והם לא חושבים עליי".

"אתה בטוח שהם לא חושבים עליך?", הקשה איש-שיחו ומיד המשיך: "דע לך שמאז שעזבת את הבית-ההורים שלך לא נעלו את הדלת בלילה. כבר שלוש שנים כך. כדי שאם במקרה תגיע לארץ ותגיע לקומה השלישית ברחוב סורוצקין בשעה 3 וחצי לפנות-בוקר ותרצה להוריד את הידית-תוכל להיכנס...".

זה מה שהחזיר אותו הביתה ולמוטב. הוא החליט שאכן, הוא פותח את הדלת...

זה מה שמשמיע לנו משה רבינו בפרשת ניצבים: "ושבת עד ה'.. ושב ה' אלוך". אל תחשבו שה' יסגור את הדלת. לא משנה כמה גלגולים עברת-תמיד הדלת שלו תישאר פתוחה. זה טיבו: הוא אבא, ואבא לא סוגר את הדלת.

דומה שהמסר המופלא הזה כה הולם את חודש הרחמים והסליחות שבפתחו אנו ניצבים:

כולנו בשנה האחרונה היינו, לעיתים, שרויים בבוץ כזה או אחר. מרגישים שאנחנו 'מומר לדבר אחד' בתחום מסוים, ואין פתרון. צריך לזכור שתמיד-תמיד הקב"ה אומר לנו 'פתחי לי'. תמיד הדלת פתוחה לקבל שבים. עוד קצת התעלות, עוד קצת שמירת-העניינים, כל משהו קטן מקרב אותנו אליו.

אסור לנו להישאר עם התפיסה הילדותית של 'או הכל-או כלום'. חודש אלול קורא לנו להתרומם קמעא, להיות נעלה וזך קצת יותר.

כי הדלת, הדלת עדיין פתוחה...

המגלשה. הרגשתי במצב נוראי, פשוט ראיתי שחור בעיניים. בשארית כוחותיי נגררתי מחוץ למים אל כיסא קרוב, ושם הייתי מעורפל בהכרה. כונן איחוד הצלה מהצוות חיבר אותי לבלון חמצן, פוניתי בדחפויות בטיפול נמרץ לבית החולים פוריה. בבית החולים הבינו שיש פגיעה בגוף, רק לא יודעים איפה, ולכן ההמלצה הייתה לעשות בדיקת סי-טי.

"עשו בדיקת סי-טי והרופאים רואים שאכן יש שבר בעצם הבריח. עצם הבריח זה ליד הכתף, אי אפשר לעשות גבס אלא צריך לתת למקום להתאחות. כמובן שהשבר היה רק ההתחלה. בבדיקות הסי-טי המקיפות הרופאים קפאו במקומם. הם רואים בבטן ממצא, הם רואים ממצא שהם לא יודעים מהו, הם ממליצים לנתח. צריכים לנתח בשבועות הקרובים. לאלתר התייעצנו עם אנשי הרפואה, אנשים מסורים ומיוחדים שבאמת מתמסרים למען הציבור יומם ולילה ללא שינה.

"עברנו מרופא לרופא והרופאים אומרים: "אנחנו רואים ממצא של גידול. אנחנו לא יודעים האם זה גידול ממאיר או גידול שפיר, אבל אנחנו חייבים להיכנס לניתוח. אנחנו רואים את זה במעי, אנחנו הולכים לניתוח של כריתת מעי והוצאת הגידול, ואם זה ממאיר אנחנו צריכים לעבור לטיפולים".

"נכנסנו לחודש מסויט של חרדה עצומה, ייסורים ולילות ללא שינה. ממש טרדות במחשבות, מחשבות לא טובות. ממש קושי עצום, חודש שאי-אפשר לתאר אותו. הרגשה של תלויים ועומדים, הרגשה של ראש השנה ויום כיפור בפתח.

"אבל מכאן הכל עבר לדעת תורה ולכוחם של הצדיקים. בני המשפחה שלי נכנסו בחרדת קודש למעונו של מורנו ורבנו פוסק הדור הגאון רבי יצחק זילברשטיין שליט"א. הציגו בפניו את הדברים והשאלה הייתה: הרופאים אומרים שיש אפשרות להכניס לניתוח בערב תשעה באב, האם להכניס?

<<< המשך בעמוד הבא

לתשומת ליבכם!

מהדורת הדפוס מצומצמת! ניתן

לקבל את הגיליון למייל ללא

תמורה בשליחת דוא"ל לכתובת:

abyisrael@gmail.com

שבר תחת שבר

סיפור חופלא של השגחה פרטית של מלמד

תשב"ד חרקה זו טבריה

הסיפור הבא, אילולי שסופר על ידי בעל המעשה בעצמו, היה נראה כאילו נלקח מעולם הדמיון. ועליו נאמר: 'לא יאומן - כי יסופר'. הסיפור שפורסם בקו 'שיח יצחק' מתורתו של מרן עמוד ההוראה הגאון רבי יצחק זילברשטיין שליט"א, בשלוחת 'בדידי הוי עובדא', שם מקליטים המאזינים עובדות והנהגות ממחיצת הרב מכלי ראשון. בעל המעשה, ה"ה הרה"ג רבי משה ויסבקר שליט"א, חתנו של הגאון רבי בן ציון גולדברג-ידלר שליט"א, מחשובי האברכים בכולל 'בית דוד' בחולון, ומחבר הספר 'למען יאריכון'.

להלן תמלול מדויק, מילה במילה, מפי המעשה הנדיר, שהרעיש עולם ומלואו: "שלום וברכה לכל מאזיני ולוקחי קו שיח יצחק, שיחיו. שמי משה ויסבקר, גר בעיר הקודש טבריה. תעצרו רגע הכל ותקשיבו, הסיפור שאינני יכול שלא לשתף אתכם בו עכשיו, הוא משהו שקרה לי באופן אישי, משהו שמוכיח עין בעין שאין עוד מלבדו, וגם כשנדמה שהעולם חרב עלינו, הכל מחושב מלמעלה עד הפרט האחרון, דבר שאנו רואים בחוש את כוח ברכותיו ותפילותיו של גדולי ומאורי הדור שליט"א".

"יום שני לפני מספר שבועות, יצאתי אני, כמחנך כיתה, לטיול השנתי של התלמוד תורה בפארק מים. עליתי לראש המגלשות הגבוהות כדי לפקח על התלמידים היקרים שלי בתור למגלשות. בסיום הזמן אחד הרבנים משכנע אותי: "בוא תתגלש גם, יושבים על אבוב, תוך מספר דקות אתה למטה". אך אני חששתי, אבל גם לבסוף השתכנעתי. ביררתי מול המפעיל את הנחיות הבטיחות, התיישבתי על אבוב זוגי (כדי שארגיש יותר יציב) במגלשה כתומה.

"שאלתי את המפעיל האם אני יציב, הוא ענה לי: "כן, צא לדרך". יצאתי לדרך. והנה ממש בתחילת המסלול, דרמה. האבוב שלי נתקע באמצע המגלשה. זרם המים נמשך, ואני מנסה להשתחרר ולצעוק בכל הכח: "נתקעתי"! אבל הקול שלי נבלע ברעש של המים.

"שני רבנים מאחוריי למעלה, שומעים שנתקעתי, שומעים את קולי, מעירים את תשומת ליבו של המפעיל, אבל המפעיל, מבני דודינו, אומר להם: "סעו, הכל בסדר". פתאום במהירות עצומה אני שומע מאחוריי אבוב זוגי ובו שני רבנים מהצוות המחנכים.

"הם רואים אותי בשבריר השנייה האחרונה, אבל אין שום דרך לעצור. והם התנגשו בי בעוצמה מטורפת, האבוב שלי התהפך, עפתי הצידה, ספגתי חבטות קשות מכל דפנות

ניתוחים) בגודל 5 סנטימטר. במשך תשע שנים, הקדוש ברוך הוא עשה שהגוף שלי ייצור מעטפת פלאית של רקמה שהגנה עליי, כשבדרך הטבע אף פעם לא שמעו על כזה דבר. הרקמה עטפה את הגזה, כך כשהוציאו את הגזה ראו אפילו את המספור של חדר ניתוח, כי בכל חדר ניתוח יש מספור על הגזה לדעת כמה נכנס וכמה יוצא.

"וכרגע מעל הגזה נהיה מוגלה, וזה בצילומים היה נראה לרופאים כמו גידול. ורק לאחרונה החל להתפתח שם מוגלה, והרופאים עמדו המומים, ואמרו לי מפורשות: "אם לא היית חוטף את הנפילה והשבר הקשה בפארק המים, לא היינו בודקים אותך, ולא היית יודע מה קורה פה עכשיו, בעוד מספר ימים או אפילו שבועות היה נהפך לזיהום, ועד שהיו מגלים את הזיהום המצב היה בלתי הפיך והיית יכול להגיע לסכנת חיים ממש, כי הזיהום כבר היה יכול להתפשט בכל הגוף".

את הסיפור המרגש והמפעים, מסיים הרב ויסבקר במילים מרגשות: "השבר הכואב, התאונה הקשה, הם אלו שהצילו את החיים שלי. מסיבת ההודיה היא להודות להקדוש ברוך הוא על זה שנפלתי. בזכות ההוראה המדויקת של מרן פוסק הדור שליט"א, ובזכות התפילות והברכות הנרגשות של מרן, יצאתי מכל זה בריא ושלם לגמרי. לישועתך קיוויתי השם, הודו להשם כי טוב כי לעולם חסדו, ממש שיחו בכל נפלאותיו".

שבר תחת שבר (המשך מעמוד קודם)

"מרן שליט"א פסק לנו בנחרצות: "לנתח אפילו בתשעה באב". ואכן אנחנו מודיעים למנתח שאנחנו רוצים להיות מנותחים בערב תשעה באב.

"מגיע יום הניתוח, ואני שוכב על שולחן המנתחים, וכאן מתרחש מקרה ששמעתי עליו וממש ממש ריגש אותי. מרן הגאון רבי יצחק זילברשטיין ממש עמד בתפילה זכה, קרא פרקי תהילים בדמעות שליש יחד עם כל אברכי הכולל בחולון, ובירך במי שבירך נרגש מעומק הלב לרפואתי השלמה.

"אני נכנס לחדר ניתוח, הרופאים אומרים את כל הדברים הקשים, את כל מה שהם רואים, את כל החששות. המשפחה כוססת ציפורניים בחוץ, מחכים לשמוע רק בשורות טובות. אבל כידוע שבכאלה מקומות לא מחייכים, לא מחייכים. אני נכנס לניתוח כמו שאמרנו לכריתת מעי והוצאת הגידול, ניתוח של שעות. אבל 74 דקות של ניתוח ופתאום דלתות חדר הניתוח נפתחות. הרופא יוצא אל אמי ואל רעייתי שכססו ציפורניים, מחוץ כולו מאוזן לאוזן, והוא אומר להם כשהוא נסער: "אין גידול ולא היה גידול!!!"

"האמת המדהימה נחשפה: לפני תשע שנים עברתי ניתוח צדדי, והמנתח השאיר בבטן שלי גזה (תחבושת רפואית של חדר

האם נשיא ארה"ב מדבר בשפה הנכונה?

חדש!

מקור, מפתיע ומעורר חשיבה!

לפרטים ורכישה: פלא! 0504116867 דוא"ל: a0504116867@gmail.com